

Jak zabezpieczyć bydło mięsne przed chorobami?

O tym, że te choroby są powszechne w hodowlach bydła mięsnego i mlecznego, wie każdy hodowca. Choroby bydła mięsnego potrafią spowodować olbrzymie straty, sięgające nawet 20% wszystkich kosztów chowu. Wszyscy hodowcy bydła chcieliby, aby ich krowie stado było zdrowe i produktywne. Niestety nie zawsze można uniknąć schorzeń wśród bydła mięsnego. Podstawowa wiedza z zakresu objawów najczęstszych chorób bydła może pomóc zapobiec dalszemu rozwojowi choroby oraz rozprzestrzenieniu się ogniska na resztę stada. Nie zawsze istnieje możliwość przewidzenia wszystkich niepożądanych aspektów, jakie mogą pojawić się podczas cyklu produkcyjnego, a wpływ na to mają predyspozycje genetyczne, rasa zwierząt, ich wiek, sposób żywienia czy warunki bytowe.

Szukanie osobników trwale zakażonych

Rolnik musi wiedzieć, jak powinien postępować, aby unikać styczności z chorymi zwierzętami i aby jego hodowla opasów była zabezpieczona przed chorobami. Możemy wyróżnić kilka dróg. Jedną z nich jest eliminacja osobników zakażonych. W dużych gospodarstwach są przeprowadzane badania krwi, w mniejszych hodowcy nie zawsze zdają sobie sprawę, że tak właśnie powinno się postępować. Na ich podstawie możemy dokonywać brakowań osobników trwale zakażonych. Zwalczanie wirusa BVD polega na wyszukaniu w stadzie zwierząt trwale zakażonych PI i ich eliminacji. Przyjmuje się, że jeżeli więcej niż 50% próbek krwi uzyskało wynik dodatni (zwierzę miało kontakt z wirusem), to w stadzie prawdopodobnie znajdują się zwierzęta trwale zakażone, oznaczane jako PI. Trwale zakażone mogą być zarówno cielęta, młódzież oraz dorosłe osobniki, zwierzęta te są siewcami wirusa przez całe życie. Ponadto trwale zakażona krowa zawsze rodzi trwale zakażone cielę.

Odpowiedni dobór cieląt i matek cieląt

Materiał hodowlany, czyli cielęta, powinien pochodzić od stad wolnych od chorób takich jak BVD MD, IBR i BRD. Cielęta powinny posiadać paszport i kolczyki. W Polsce duża część materiału hodowlanego pochodzi z gospodarstw utrzymujących bydło mleczne, a ono z kolei pochodzi z bardzo wielu źródeł, co zwiększa ryzyko wystąpienia zawleczenia różnych chorób. Cielęta tylko z własnego gospodarstwa to też jest dobra metoda, ale nie zawsze wpłynie na opłacalność produkcji i szybki rozwój hodowli.

Metafilaktyka i profilaktyczne szczepienia

Sposobem na to, by nasza hodowla opasów była wolna od chorób, jest metafilaktyka, która polega na zaszczepieniu bydła na najczęściej występujące choroby, zanim jeszcze ma się

pewność czy w ogóle wystąpią. Przeciwnikami tej metody są zwykle hodowcy, którzy nie stosują jakiegokolwiek profilaktyki, bo sądzą, że skoro czegoś nie widać, to znaczy, że tego nie ma. Pamiętajmy zatem, że szczepienia profilaktyczne na BVD, IBR i BRD to skuteczna metoda zabezpieczenia stada.

Kwarantanna

Dobłą praktyką hodowlaną jest poddawanie zakupionych sztuk bydła okresowej kwarantannie. Kwarantanna ma na celu ochronę stada przyjmującego przed ewentualnym wprowadzeniem groźnych chorób zakaźnych od zwierząt nabytych z zewnątrz. Nie powinno się wpuszczać cielęcia wprost z transportu do cieląt w kojcu. Okres kwarantanny pozwala także zwierzętom zregenerować się po stresie związanym z transportem, zaadaptować się do nowych warunków, a jeśli doszło do zakażenia, to objawy staną się widoczne.

Ograniczenie kontaktu z osobami spoza gospodarstwa i innymi zwierzętami

Można zabezpieczyć hodowlę opasów przed chorobami w bardzo prosty sposób. Zapewnić zestaw fartuchów i butów ochronnych dla lekarza weterynarii, zootechnika, doradcy czy inseminatora oraz środek dezynfekcyjny do rąk. Dobłą praktyką aby zapobiec rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych w gospodarstwach jest stosowanie mat dezynfekcyjnych.

Odpowiednie warunki bytowania

Odpowiednie warunki są niezbędne dla zdrowia zwierząt pochodzących z gospodarstw posiadających bydło. Każda sztuka bydła, bez względu na system utrzymania musi mieć zapewnioną swobodę ruchów, jak: możliwość swobodnego wstawania, kładzenia się, dostępu do paszy i załatwiania potrzeb fizjologicznych oraz odpowiednie warunki mikroklimatyczne. Bydło utrzymywane w kojcach musi mieć możliwość swobodnego obracania się.

Najczęściej schorzenia pojawiają się w związku z niedostateczną lub zupełnym brakiem profilaktyki. Często głównym problemem jest kiepska higiena obiektów inwentarskich, co przekłada się na większą presję chorobotwórczych patogenów. Na szczególną uwagę zasługują cielęta, które są najbardziej podatne na czynniki chorobotwórcze ze względu na niedostatecznie rozwinięty system odpornościowy.

mgr inż. Sylwia Walesieniuk - Starszy specjalista Działu Technologii Produkcji Rolniczej WMODR